

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Soortenbescherming afwijzing	Datum	26 maart 2024
Zaaknummer	Z2023-00001095	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2024-00005660	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	14 juni 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1: Locatie plangebied		

Sweco Nederland B.V. heeft namens Woonstichting Veenvesters een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Dr. Kuiperstraat 1-23 en 2-24, Da Costaplein 1-7 en 2-12, Talmaplein 20 en 22, Keucheniusstraat 1-43 en 2-44 in Veenendaal (hierna: het plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00001095.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten de aanvraag tot ontheffing van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming af te wijzen.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op isolatie en renovatie van de woningen in het plangebied. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 1 van deze beschikking. De werkzaamheden die uitgevoerd zouden worden zijn: vervanging en isolatie van de daken, vervanging van de goten en de ruiten, ingrijpende schilderwerkzaamheden en renoveren van delen van de schil op de begane grond.

Voor de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*) vraagt u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming en voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) vraagt u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor

de periode van 1 oktober 2023 tot en met 1 januari 2027.

U vraagt onder andere ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gierzwaluw en de huismus. Dit artikel is echter niet van toepassing. De reden hiervoor is dat het vierde lid van artikel 3.1, van de Wet natuurbescherming alleen van toepassing is bij storing van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de soorten. Met goede mitigerende en compenserende maatregelen is dat niet aan de orde.

2.2 Gevolgde procedure

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in werking getreden. Het overgangsrecht is van toepassing, omdat de aanvraag om een natuurvergunning is ingediend voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op grond van artikel 2.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet, blijft het recht zoals dat gold onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van toepassing totdat het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt.

Dat betekent dat in dit geval de Wet natuurbescherming, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming, zoals deze golden vóór 1 januari 2024, van toepassing blijven.

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 30 november 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

Op 25 januari 2024 hebben we u laten weten dat we van plan waren de aanvraag af te wijzen. We hebben op 22 februari 2024 uw zienswijze ontvangen. Samengevat heeft u aangegeven dat de werkzaamheden voor een groot deel buiten de kwetsbare periode kunnen plaatsvinden en u heeft de maatwerkvoorziening voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger aangepast. Uw motivering hebben we meegenomen in de afweging. Onze reactie op uw zienswijze leest u in paragraaf 2.4 van dit besluit.

2.3 Toetsingskader

De gierzwaluw en de huismus zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, en de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermd op grond van artikel 3.5, van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b) er is een geldig wettelijk belang dat zwaarder weegt dan het beschermingsbelang van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger (belangenafweging);
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en de huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde woningen. De werkzaamheden zijn daarom locatie gebonden. De woningen in het plangebied zijn slecht geïsoleerd, waardoor deze locatie geschikt is om de doelstellingen te bereiken.

Werkwijze

In de alternatieven afweging moeten redelijke alternatieve werkwijze overwogen worden die hetzelfde doel bereiken, maar met minder negatieve effecten voor de beschermde soorten. Voor de kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger geldt dat deze zeer essentieel zijn voor de soort en dat met name op deze locaties zorgvuldig naar een alternatieve werkwijze gekeken moet worden. Een mogelijke alternatief is om de daken niet te vervangen. U geeft aan dat de dakconstructie te zwaar wordt belast, uit de bijgevoegde berekening blijkt echter dat de dakconstructie maximaal wordt belast. In de rapportage staat dat indien de daken geïsoleerd zouden worden, de zware dakpannen vervangen zouden moeten worden door lichtere dakpannen om het extra gewicht van het isolatiepakket te kunnen dragen. Door de tegenstrijdige informatie, kunnen wij dit onderdeel niet beoordelen. Indien het vervangen van de daken nodig blijkt, is een ander alternatief om op een andere wijze te isoleren. Een andere wijze van isoleren is in de alternatieven afweging ook niet overwogen. Daarom is er ter plaatse van de kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger onvoldoende onderbouwd dat er geen redelijke alternatieve werkwijze is met minder negatieve effecten op de kraamverblijfplaatsen van de soort.

Planning en ruimtelijke fasering

De werkzaamheden zouden in drie fases uitgevoerd worden, zodat de overcompensatie uit eerdere fases gebruikt zou kunnen worden om de periode van de werkzaamheden te overbruggen.

De woningen zouden in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten ontoegankelijk gemaakt worden. Ondanks dat er in het plangebied een kolonie van de gierzwaluw, een bolwerk van de huismus en kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn vastgesteld, zouden de werkzaamheden niet afgerond zijn voor het begin van de kwetsbare periode van de beschermde soorten. Er is niet onderbouwd dat er geen redelijke planning is met minder negatieve effecten op de beschermde soorten, waarbij de kwetsbare periodes van de beschermde soorten meer of helemaal worden ontzien.

Werkwijze en inrichting

Voor de gierzwaluw, de huismus en de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn er voldoende en geschikte alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd ter overbrugging van de werkzaamheden.

Als permanente compensatie zouden alle daken, ook de daken met een zuid en een west expositie, toegankelijk gemaakt worden voor de gierzwaluw en de huismus. De expositie van deze compensatie is niet conform Kennisdocument Gierzwaluw en Kennisdocument Huismus. De voorgestelde compensatie voor de nestplaatsen van de gierzwaluw en de huismus is daarom onvoldoende.

Bij de huidige kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger wordt het alternatief om de huidige verblijfplaatsen met het huidige microklimaat te behouden niet overwogen, terwijl dit voor de beschermde soorten het beste alternatief is. De beschreven maatwerkvoorziening voldoet bovendien niet aan

Korsten et al., 2022, doordat de kraamverblijfplaatsen op het isolatiepakket zouden worden aangebracht in plaats van onder het isolatiepakket. De voorgestelde permanente compensatie voor de kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger is daarom onvoldoende.

Conclusie alternatievenafweging

Uit de onderbouwing van de aanvraag blijkt dat u onvoldoende alternatieven overwogen heeft waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. Er wordt daardoor niet voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de gierwaluw en de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". Voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Onderbouwing en beoordeling van belangen

Belang volksgezondheid

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om de woningen te verduurzamen. We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing blijkt dat er sprake is van verduurzaming van de woningen en waarom dit nodig is.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. U heeft hiermee aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege de volksgezondheid.

Bij de belangenafweging moeten wij toetsen of het beschermingsbelang van de soorten zwaarder weegt dan het aangevoerde belang. In dit geval lijkt het belang voor de beschermde soorten, groter te zijn dan het belang van verduurzaming, ook omdat de mitigerende en compenserende maatregelen onvoldoende zijn.

Tevens geeft u aan dat de werkzaamheden nodig zijn, omdat de dakconstructie te zwaar wordt belast, waardoor de kans op lekkages toeneemt.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. "De dakconstructie wordt te zwaar belast door zware betonpannen, die in de plaats zijn gekomen van de oorspronkelijke lichtere keramische pannen. Zonder renovatie zal de kans op lekkages en overbelasting van de dakconstructie (buitenproportioneel) toenemen. De voorgenomen ingrepen worden, op basis van de meest recente bouwkundige beoordelingen, noodzakelijk geacht om een veilige en gezonde leefomgeving in de woningen te blijven garanderen."

Uit het bouwkundig rapport van ingenieursbureau List van 10 juni 2002 blijkt echter dat de spanten en gordingen voldoende sterkte bezitten om de huidige belastingen af te dragen. De spantbenen worden echter wel maximaal benut, waardoor belastingtoevoeging sterk wordt afgeraden. Er wordt aanbevolen om bij een renovatie gewichtsneutraal te werken. Bijvoorbeeld door bij het toevoegen van isolatie een lichtere dakpan toe te passen om het totale gewichtspakket gelijk te houden (of lichter te maken).

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit de onderbouwing en het bouwkundig rapport blijkt niet duidelijk dat er sprake is van een te zware belasting van de dakconstructie.

Conclusie belangenafweging

Uit de aanvraag blijkt wel dat er sprake is van een geldig wettelijk belang, maar niet dat dit zwaarder weegt dan het beschermingsbelang van de soorten. Er wordt niet voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Gierzwaluw**

Er zijn achttien nestplaatsen van de gierzwaluw vastgesteld in het plangebied. De invliegopeningen bevinden zich onder nok- en kantpannen en onder loodslabben bij schoorstenen.

- **Huismus**

Er zijn 34 nestplaatsen van de huismus vastgesteld in het plangebied. 29 van de 34 invliegopeningen bevinden zich onder kantpannen. Er zijn ook invliegopeningen vastgesteld in de nok, onder de dakrand, onder een loodslab en in de gootbekisting.

- **Gewone dwergvleermuis**

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld en er zijn zeven gecombineerde zomer-, paar- en (individuele) winterverblijfplaatsen van de soort vastgesteld in het plangebied. De invliegopening van de kraamverblijfplaats bevindt zich onder het dak van de kopgevel van Keucheniusstraat 32. De invliegopeningen van de zeven gecombineerde zomer-, paar- en (individuele) winterverblijfplaatsen bevinden zich in de noordelijke gevel van Dr. Kuypersstraat 14, de zuidgevel van Dr. Kuypersstraat 23, de zuidelijke kopgevel van Keucheniusstraat 39, de noordelijke kopgevel van Keucheniusstraat 2, onder de oostelijke kantpan van de noordelijke kopgevel van Keucheniusstraat 14 en bij Keucheniusstraat 34. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een (individueel) winterverblijf niet uitgesloten worden.

- **Laatvlieger**

De laatvlieger is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee kraamverblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied. De invliegopening van de eerste kraamverblijfplaats bevindt zich onder de nokpan van de noordelijke kopgevel van Keucheniusstraat 18. De tweede kraamverblijfplaats is aangetroffen in de nok van Keucheniusstraat 12. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijfplaats voor één of meerdere dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een (individueel) winterverblijfplaats niet uitgesloten worden.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

Landelijk

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al., 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018). Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017). Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als **ongunstig – ontoereikend**.

Regionaal en lokaal

De regionale staat van instandhouding ontbreekt en is in de zienswijze niet toegevoegd. "Het overgrote deel van de gebouwen in Veenendaal, met name de wijk het Franse Gat, waarbij het plangebied gelegen is, zijn gebouwd in de jaren 50 – 80. [...] Veel van deze gebouwen hebben een pannendak met toegang tot het dakbeschot, waar gierzwaluw [...] gebruik van kan maken als nestplaats. Op basis hiervan is de verwachting dat er in Veenendaal voldoende woningen aanwezig zijn die kunnen fungeren als nestplaats voor de gierzwaluw [...] en dat er een stabiele populatie aanwezig is."

Huismus

Landelijk

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al., 2022). Gegevens van het Punt Transect Telling Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020). De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017). Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als zeer ongunstig (Staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn zonder instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden. Foppen R. & Vogel R., 2022). Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als **ongunstig – ontoereikend**.

Regionaal en lokaal

De regionale staat van instandhouding ontbreekt en is in de zienswijze niet toegevoegd. "Het overgrote deel van de gebouwen in Veenendaal, met name de wijk het Franse Gat, waarbij het plangebied gelegen is, zijn gebouwd in de jaren 50 – 80. [...] Veel van deze gebouwen hebben een pannendak met toegang tot het dakbeschot, waar huismus [...] gebruik van kan maken als nestplaats. Op basis hiervan is de verwachting dat er in Veenendaal voldoende woningen aanwezig zijn die kunnen fungeren als nestplaats voor de huismus [...] en dat er een stabiele populatie aanwezig is."

Gewone dwergvleermuis

Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022). De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuur) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al., 2018). Isolatiemaatregelen zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de

verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis. De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al. (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als **ongunstig - ontoereikend**, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Regionaal en lokaal

De regionale staat van instandhouding ontbreekt en is in de zienswijze niet toegevoegd. "Het overgrote deel van de gebouwen in Veenendaal, met name de wijk het Franse Gat, waarbij het plangebied gelegen is, zijn gebouwd in de jaren 50 – 80. Deze gebouwen zijn met hun spouwmuren met open stootvoegen vaak zeer geschikt voor vleermuizen. Daarnaast hebben veel van deze gebouwen een pannendak met toegang tot het dakbeschot, waar vleermuizen [...] gebruik van kunnen maken als verblijfplaats. Op basis hiervan is de verwachting dat er in Veenendaal voldoende woningen aanwezig die kunnen fungeren als verblijfplaats voor [...] vleermuizen en dat er een stabiele populatie aanwezig is."

Laatvlieger

Landelijk

De laatvlieger is een algemene vleermuissoort die vrijwel overal in Nederland wordt aangetroffen (Verspreidingsatlas, 2023). Er is geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de populatiegrootte van de laatvlieger. Op basis van nog onvolledige gegevens wordt uitgegaan van een populatiegrootte van 10.000 tot 40.000 dieren (Factsheets voor 25 soorten, 2018). De laatvlieger heeft een matig negatieve populatieontwikkeling met een afname van ongeveer 5% per jaar over de periode 2015-2020 (Telganger, Zoogdiervereniging, 2021). Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van maximaal enkele honderden meters van elkaar liggen. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 kilometer rondom de kolonie. De soort kan zich incidenteel tot 45 kilometer afstand verplaatsen (Zoogdiervereniging, 2022). De laatvlieger staat op de Rode Lijst vermeld als kwetsbaar (Rode Lijst, 2020). De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding van de laatvlieger als **matig ongunstig**, met de laatste update van 2018 (Zoogdiervereniging, 2018).

Regionaal en lokaal

De regionale staat van instandhouding ontbreekt en is in de zienswijze niet toegevoegd. "Het overgrote deel van de gebouwen in Veenendaal, met name de wijk het Franse Gat, waarbij het plangebied gelegen is, zijn gebouwd in de jaren 50 – 80. Deze gebouwen zijn met hun spouwmuren met open stootvoegen vaak zeer geschikt voor vleermuizen. Daarnaast hebben veel van deze gebouwen een pannendak met toegang tot het dakbeschot, waar vleermuizen [...] gebruik van kunnen maken als verblijfplaats. Op basis hiervan is de verwachting dat er in Veenendaal voldoende woningen aanwezig die kunnen fungeren als verblijfplaats voor [...] vleermuizen en dat er een stabiele populatie aanwezig is."

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zouden 18 nestplaatsen van de gierzwaluw, 34 nestplaatsen van de huismus, twee kraam- en (individuele) winterverblijfplaatsen van de laatvlieger, één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en zeven zomer-, paar- en (individuele) winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernielen. Hierdoor zouden de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger verstoord worden en in sommige gevallen mogelijk worden gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken. We gaan niet akkoord met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen. Hieronder beschrijven wij met welke maatregelen wij niet akkoord gaan.

Planning

De woningen zouden in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten ontoegankelijk gemaakt worden. In het plangebied bevinden zich veel en belangrijke functies, waardoor niet alleen het ontoegankelijk maken, maar ook de werkzaamheden buiten de meest kwetsbare periode van de beschermde soorten uitgevoerd zouden moeten worden. De mitigerende maatregelen voor de beschermde soorten zijn hiermee onvoldoende.

Voor fase 1 worden in fase 3 negen nestkasten voor de gierwaluw met een permanente functie opgehangen. In de zienswijze schrijft u dat de werkzaamheden in fase 3 buiten het broedseizoen van de gierwaluw uitgevoerd zouden worden. In de aangeleverde planning staat echter dat de werkzaamheden in fase 3 in juni 2027 zouden worden afgerond. Bij tegenstrijdigheden in de aanvraag kunnen wij deze niet beoordelen. Indien de werkzaamheden inderdaad vóór het broedseizoen van de gierwaluw zouden worden uitgevoerd, dan is het mogelijk om fase 1 met permanente opbouwkasten in fase 3 te overbruggen.

Gierwaluw en huismus

Voor de huismus gaat u ervan uit dat de daken van de voor- en achtergevels van de huizen geschikt zijn als alternatieve nestlocaties. Van de 34 aangetroffen nestplaatsen van de huismus bevinden zich 29 nestplaatsen onder de kantpannen van de kopgevels. Er is slechts één nestplaats onder de dakrand aan de straatkant aangetroffen. Er is in de zienswijze geen ecologische onderbouwing gegeven waarom er slechts één huismusnest onder het dak van de voorgevel is aangetroffen, waardoor niet onderbouwd is dat de daken van de voor- en achtergevels geschikt zijn voor de huismus.

Met de huidige rekenmethode, twee nestplaatsen voor de gierwaluw per kopgevel, zou er voor fase 2 niet voldoende overcompensatie gerealiseerd worden in fase 1 in combinatie met de permanente opbouwkasten in fase 3.

Als permanente compensatie zouden alle daken, ook de daken met een zuid en een west expositie, toegankelijk gemaakt worden voor de gierwaluw en de huismus. Daken (en gevels) met een zuid of een west expositie worden te warm, ook als er ventilatie onder het dak mogelijk wordt gemaakt. Compensatie met deze expositie is niet conform Kennisdocument Gierwaluw en het Kennisdocument Huismus. U rekent deze nestplaatsen daarom niet als overcompensatie. De daken met een zuid en west expositie zouden echter sowieso niet toegankelijk gemaakt mogen worden om een ecologische val te voorkomen. De voorgestelde compensatie voor de nestplaatsen van de gierwaluw en de huismus is daarom onvoldoende.

Kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger

De daken met de huidige kraam- (en winter)verblijfplaatsen van de laatvlieger zouden vervangen en volledig geïsoleerd worden, terwijl de kans op het behoud van deze kraamverblijfplaatsen het grootst is als de kraamverblijfplaatsen niet worden verstoord of (indien toch zou blijken dat het noodzakelijk is om de daken te vervangen) zouden worden opgebouwd uit dezelfde materialen, zodat het huidige microklimaat en daarmee de functionaliteit behouden zou blijven. De voorgestelde compensatie voor de huidige kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger is daarom niet akkoord.

Het is wel toegestaan om goede maatwerkvoorzieningen toe te passen voor de vervanging van de huidige kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en voor de negen alternatieve kraamverblijfplaatsen die aangebracht dienen te worden om te voldoen aan de compensatiefactor. De voorgestelde maatwerkvoorziening voldoet echter niet aan Korsten et al., 2022, omdat de maatwerkvoorziening wegkruipmogelijkheden heeft buiten het isolatiepakket in plaats van binnen het isolatiepakket. De voorgestelde compensatie voor de kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger beoordelen wij daarom als onvoldoende.

Monitoring gierzwaluw, huismus, kraamverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en laatvlieger

U stelt voor om per fase twee jaar monitoring uit te voeren. Tijdens twee jaar monitoring kan niet vastgesteld worden of de alternatieve nest- en verblijfplaatsen voldoende broed-/voortplantingssucces opleveren om de populaties in stand te houden. Daarnaast worden alternatieve kraamverblijfplaatsen door de laatvlieger zelden in korte tijd in gebruik genomen. Zonder meerjarige monitoring, waarbij om het jaar gemonitord mag worden, zal de effectiviteit van de voorzieningen waarschijnlijk niet aangetoond kunnen worden. Een monitoring van twee jaar per fase is daarom onvoldoende.

Conclusie ecologische beoordeling

Er worden onvoldoende maatregelen genomen om te zorgen dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en de huismus en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt niet voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U voldoet niet aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we geen ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

3. Aanvullende informatie

3.1 Verzending van deze beschikking

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Sweco Nederland B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Woonstichting Veenvesters;
- RUD Utrecht;
- Gemeente Veenendaal.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

1. Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
2. Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Kunt u nog niet precies aangeven waarom u bezwaar maakt, bijvoorbeeld omdat u hiervoor nog aanvullende informatie of advies nodig heeft? Dan kunt u in het bezwaarschrift-formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift aangeven dat u pro forma bezwaar wilt maken. U kunt dan op een later moment aangeven waarom u bezwaar maakt. Verstuur deze aanvullende bezwaargronden per post binnen vier weken nadat u het bezwaarschrift verstuurd heeft.

Print het ingevulde bezwaarschrift-formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere toestemmingen

We kunnen de gevraagde ontheffing van de Wet natuurbescherming niet te verlenen. Los hiervan kan het zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van

andere wetten of verordeningen. Kijk voor informatie op <https://omgevingswet.overheid.nl/home> of neem hierover contact op met uw gemeente, waterschap en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned door :
op 26-03-2024

Mevr. drs. ing.
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

